

Fenger: Angaaende det Hovedspørgsmaal, som især har beskæftiget ærede Medlemmer under den Forhandling, der har fundet Sted, skal jeg tillade mig at gjøre nogle almindelige Bemærkninger. Det forekommer mig, at det er meget vanskeligt for os her at drøfte dette Spørgsmaal i alle dets Enkeltheder, og at det vil være særdeles vanskeligt for Rigsdagen at træffe en Afgjørelse i en Sag, som i høi Grad beroer paa Aarhundreder gamle Documenter. Det synes mig i det Hele taget, at en Afgjørelse, hvorledes den saa end bliver, ikke ret vil kunne tiltale, naar man maa indrømme, at det Spørgsmaal kan faae væsentlig Betydning derpaa, om den Afstaaelse, der har fundet Sted for flere Aarhundreder siden, er skeet mod et rundeligt eller mod et nødtørftigt Vederlag, eller hvilken Betydning det, der er udtalt i Motiverne til det kongelige Rescript, kan have. Naar vi derimod, istedetfor at fæste vort Die saa skarpt paa Omstændigheder, om hvilke vi dog vistnok Alle maae indrømme, at de, meer eller mindre, bære Tilfældighedens Præg, væsentligt henvende vor Opmærksomhed paa det Punkt, at de Ciere, der nu findes, ere heelt andre end dem, som fandtes dengang, idet saamange Aar ere hengaaede siden den Tid, og da det dog maa ansees for at være historisk givet, at de Ciere, der efterhaanden have afløst hine, og som atter ere afløst af Andre i den lange Aarække, umuligt ved deres Eiendommers Erhvervelse have kunnet tage noget Hensyn til det Spørgsmaal, her kommer for til Afgjørelse, synes det mig, at Spørgsmaalet taber en overordentlig stor Deel af sin praktiske Betydning. Jeg troer altsaa, at man langt hellere maa gaae frem paa den Vej, Regeringen har anvist, nemlig at træffe en mindelig Afgjørelse, hvorved det ogsaa forekommer mig, at den af den ærede Krigsminister fremhævede Bemærkning, nemlig, at endeel af disse Forber af Regeringen selv ere solgte til Andre med den paahvilende Servitut, har sin meget store Betydning, idet det ikke er mig bekjendt, at der nogenstunde ved saadanne Handeler er givet noget

Tilsagn om, at Cierne, naar Fæstningsværkerne nogenstunde bleve neblagte, skulde have fri Raadighed over deres Eiendomme uden Vederlag. Jeg troer overhovedet, at det er betænkeligt for Rigsdagen at indrømme, at Vederlaget for saadanne Byrder, hvoraf Statskassen nyder eller har nydt nogen Fordeel, skulde bortfalde, saasnart det Diemed, hvori de vare paalagte, saft bort, thi vi have ikke faa Statsindtægter, som hvile paa et aldeles lignende Grundlag. Mange Afgifter, som nu indflyde i Statskassen, ere oprindelig bestemte til Diemed, som ikke længere kunne fyldestgjøres, og beslutte vi ved denne Leilighed at skaffe Staten en Indtægt, vil Sagen stille sig for mig outrent paa samme Maade, som f. Ex. med Hensyn til de Bispetiender, den nu har inddraget; Staten vil viselig ikke tillade nogen Yder at gjøre Paaastand paa at faae et betydeligt Afslag i dem, fordi den nu for en stor Deel bruger dem til ganske andre Diemed end det, hvori de ere paalagte Vedkommende. Det er altsaa overhovedet en meget betænkelig Sag at gaae ind paa det af flere ærede Talere opstillede Princip, men skulde man dog finde det rigtig at tage noget Hensyn dertil, vil jeg gjøre opmærksom paa, at vi ogsaa ved samme Leilighed have en anden Ting at varetage, hvad jeg ikke troer, vi kunne undbrage os for, nemlig at sørge for, at det Activ, som Staten her besidder, og hvoraf den skal søge at udbringe en saa stor Værdi som muligt, ikke bliver behandlet paa en for dets Afhændelse aldeles uforvarlig Maade. Jeg maa tilstaae, at den største Betænkelighed, jeg har ved dette Lovforslag, som jeg iøvrigt maa erkjende for i mange Punkter at være meget godt, er den, at der paa eengang indbringes i Handel og Wandel et saa betydeligt Areal af Byggegrunde, af hvilke den største Deel tilhører Staten, og som skulle omsættes til brugbare Værdier, men navnlig troer jeg, at Staten, ved at løsgive dette store Parti af private Grunde, berøver sig selv en væsentlig Deel af det Udbytte, den ellers kunde vente; og dette er en betænkelig Sag. Jeg